

Πατριαρχική καί Συνοδική
Ἐγκύκλιος Ἐπιστολή
ἀπολυθεῖσα ἐπί τῶ ἑορτασμῶ
τῆς 1700^{ης} ἑπετείου τῆς
ἐν Νικαίᾳ Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου

Ἀριθμ. Πρωτ. 335

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΑ ΘΕΟΥ
* * *

Ἦμνον εὐχαριστίας ἀναπέμπομεν τῶ πανσθενουργῶ, παντεπόπτη καί παντευεργέτη Θεῶ τῶ ἐν Τριάδι, τῶ ἀξιώσαντι τόν λαόν Αὐτοῦ φθάσαι τήν 1700^{ην} ἐπέτειον τῆς ἐν Νικαίᾳ Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τῆς πνευματοκινήτως μαρτυρησάσης περὶ τῆς γνησίας πίστεως εἰς τόν συνάναρχον τῶ Γεγεννηκότι καί παναληθῶς Αὐτῶ ὁμοούσιον Θεόν Λόγον, «τόν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καί διὰ τήν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα καί σαρκωθέντα καί ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καί ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καί ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καί ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καί νεκρούς».

Ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας ἀποτελεῖ ἔκφρασιν τῆς συνοδικῆς φύσεως τῆς Ἐκκλησίας, κορυφῶσιν τῆς «ἀρχεγόνου συνοδικότητος» αὐτῆς, ἀρρήκτως συνδεδεμένης μετὰ τῆς εὐχαριστιακῆς πραγματώσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ἀλλά καί μετὰ τῆς πρακτικῆς τῆς ἐπὶ τό αὐτό συνελεύσεως πρὸς λῆψιν «ὁμοθυμαδόν»¹ ἀποφάσεων ἐπὶ τρεχόντων θεμάτων. Ἡ ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος σηματοδοτεῖ ἐν ταῦτῶ τήν ἀνάδυσιν μιᾶς νέας συνοδικῆς δομῆς, αὐτῆς τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία ἔμελλε νά ἀποβῆ καθοριστικὴ διὰ τήν πορείαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἀξιομνημόνευτον εἶναι ὅτι ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος δέν ἀποτελεῖ «μόνιμον θεσμόν» εἰς τήν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά «ἔκτακτον γεγονός», ἀπάντησιν εἰς μίαν συγκεκριμένην ἀπειλήν κατὰ τῆς πίστεως, ἀποβλέπουσαν εἰς τήν ἀποκατάστασιν τῆς διαρραγείσης ἐνότητος καί τῆς εὐχαριστιακῆς κοινωνίας.

Τό ὅτι ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος, ὅτι ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος παρηκολούθησε τάς ἐργασίας καί περιέβαλε τά ἀναθέματα αὐτῆς διὰ τοῦ κύρους κρατικοῦ νόμου, δέν τήν καθιστᾶ «αὐτοκρατορικὴν

¹ Πράξ. β', 1.

σύνοδον»². Ὑπῆρξεν ἀμιγῶς «ἐκκλησιαστικόν γεγονός», κατά τό ὅποιον ἡ Ἐκκλησία, καθοδηγουμένη ὑπό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀπεφάσισε διά τά τοῦ οἴκου της, ἐνῶ ὁ Αὐτοκράτωρ ἐφήρμοσε τήν ἀρχήν «Ἀπόδοτε οὖν τά Καίσαρος τῷ Καίσαρι καί τά τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ»³.

Ἐνώπιον τῆς Ἀρειανικῆς πλάνης, ἡ Ἐκκλησία διετύπωσε συνοδικῶς τό οὐσιῶδες τῆς διηνεκῶς βιουμένης ἐν αὐτῇ πίστεως. Ὁ «ὁμοούσιος τῷ Πατρί» προαιώνιος Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, «Θεός ἀληθινός ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ», σώζει διά τῆς σαρκώσεως Του τόν ἄνθρωπον ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἀλλοτρίου καί διανοίγει εἰς αὐτόν τήν ὁδόν τῆς κατά χάριν θεώσεως. «Αὐτός γάρ ἐνηνθρώπησεν, ἵνα ἡμεῖς θεοποιηθῶμεν»⁴. Τό Σύμβολον τῆς Νικαίας διατρανοῖ τήν βεβαίαν πεποίθησιν ὅτι ἡ σοβοῦσα αἰρετική ἀπόκλισις ἀποτελεῖ ἄρνησιν τῆς δυνατότητος σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, δέν εἶναι ἀπλῶς θεωρητική διακήρυξις ἀλλά ὁμολογία πίστεως, ὡς ὅλα τά δογματικά κείμενα τῆς Ἐκκλησίας, ἀθθεντική διατύπωσις τῆς ζώσης ἐν αὐτῇ καί δι' αὐτῆς ἀληθείας.

Ἰδιαιτέραν θεολογικήν βαρύτητα ἔχει τό γεγονός ὅτι βάσιν τοῦ Ἱεροῦ Συμβόλου «Πιστεύομεν...» ἀποτελεῖ ἓν τοπικόν βαπτιστήριον Σύμβολον ἢ ὁμάς τοιούτων Συμβόλων. Ὡς γνήσιος φορεῦς τῆς διαχρονικῆς ἐκκλησιαστικῆς αὐτοσυνειδησίας, ἡ Σύνοδος ἀνακεφαλαιοῖ καί βεβαιοῖ τήν Ἀποστολικήν παρακαταθήκην, τήν ὁποίαν διαφυλάσσουν αἱ κατά τόπους Ἐκκλησίαι. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος ἀναφέρει ὅτι οἱ Συνοδικοί Πατέρες «περί δέ τῆς πίστεως ἔγραψαν οὐκ ἔδοξεν, ἀλλ', Οὕτως πιστεύει ἡ καθολική Ἐκκλησία· καί εὐθύς ὠμολόγησαν, πῶς πιστεύουσιν, ἵνα δείξωσιν, ὅτι μή νεώτερον, ἀλλ' ἀποστολικόν ἐστίν αὐτῶν τό φρόνημα, καί ἃ ἔγραψαν, οὐκ ἐξ αὐτῶν εὐρέθη, ἀλλά ταῦτ' ἐστίν, ἅπερ ἐδίδαξαν οἱ ἀπόστολοι»⁵. Πεποίθησις τῶν θεοδιδάκτων Πατέρων ἦτο ὅτι οὐδέν προσετέθη εἰς τήν πίστιν τῶν Ἀποστόλων καί ὅτι τό ὄντως οἰκουμενικόν Σύμβολον τῆς Νικαίας ἀποτελεῖ διακήρυξιν τῆς κοινῆς παραδόσεως τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Οἱ Συνοδικοί Πατέρες, τούς ὁποίους ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπαξίως τιμᾷ καί ὑμνεῖ ὡς «Ἀποστολικῶν παραδόσεων ἀκριβεῖς φύλακας», ἐχρησιμοποίησαν τόν φιλοσοφικόν ὄρον «οὐσία» (καί τό «ὁμοούσιον») διά τήν ἔκφρασιν τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως εἰς τήν θεότητα τοῦ Λόγου, τήν ὁποίαν ἠρνεῖτο ὁ Ἄρειος, καί μετ' αὐτῆς τό ὅλον μυστήριον τῆς πανσωστικῆς ἐνσάρκου Θείας Οἰκονομίας, ἐμπλακεῖς εἰς ἑλληνιστικά νοητικά σχήματα καί ἀπωθήσας τόν «Θεόν τῶν Πατέρων» ἐν ὀνόματι τοῦ «Θεοῦ τῶν φιλοσόφων».

² Μητροπολίτου Περγάμου Ἰωάννου Ζηζιούλα, *Ἔργα Α' Ἐκκλησιολογικά Μελετήματα*, ἐκδ. Δόμος, Ἀθήνα 2016, σ. 675-6.

³ Ματθ. κβ', 21.

⁴ Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, *Λόγος περί τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου*, PG 25, 192.

⁵ Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, *Ἐπιστολή περί τῶν γενομένων ἐν τῇ Ἀριμίνῳ τῆς Ἰταλίας, καί ἐν Σελευκείᾳ τῆς Ἰσαυρίας συνόδων*, PG 26, 688.

Ἔτερον κεφαλαιῶδες ζήτημα, τό ὁποῖον ἐκλήθη νά ἐπιλύσῃ ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος ἐν τῇ λειτουργικῇ πράξει, ἦτο τό «πότε καί πῶς δεῖ ἡμᾶς τήν τοῦ Πάσχα ἑορτήν ἐκτελεῖν». Ἡ 1700^η ἐπέτειος τῆς συγκλήσεως τῆς Συνόδου ἐπανέφερεν εἰς τήν ἐπικαιρότητα τό θέμα τοῦ κοινοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία εὐχεται ὅπως οἱ ὅπου γῆς Χριστιανοί ἐπανέλθουν, συμφώνως πρὸς τὰς προσταγὰς τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, εἰς τόν ἑορτασμόν τοῦ Πάσχα κατὰ κοινήν ἡμέραν, ὡς εὐτυχεῖ συγκυρία, συνέβη κατὰ τό τρέχον ἔτος. Ἡ ἀπόφασις αὕτη θά λειτουργήσῃ ὡς ἔνδειξις καί σύμβολον γνησίας προόδου εἰς τόν ἀγῶνα οἰκουμενικῆς συμπορεύσεως καί ὁμονοήσεως διὰ μέσου τοῦ θεολογικοῦ διαλόγου καί τοῦ «διαλόγου τῆς ζωῆς», ὡς ἀπτή μαρτυρία περὶ τοῦ ἐμπράκτου σεβασμοῦ τῶν κεκτημένων τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας. Ἡ ἐπίτευξις τοῦ στόχου αὐτοῦ, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἐφετεινῆς ἐπετείου, ὑπῆρξε κοινόν ὄραμα τοῦ ἀειμνήστου Πάπα Ρώμης Φραγκίσκου καί τῆς ἡμετέρας Μετριότητος. Ἡ ἐκδημία αὐτοῦ, τήν ἐπαύριον τοῦ παγχριστιανικῶς ἑορτασθέντος Πάσχα, ἐπιτείνει τήν κοινήν εὐθύνην, ὅπως συνεχίσωμεν ἀταλαντεύτως πρὸς τήν αὐτήν κατεύθυνσιν.

Σπουδαῖον ὑπῆρξεν ἐπίσης τό νομοκανονικόν ἔργον τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀποτυποῦται καί ἐπικυροῦται συνοδικῶς τό διαχρονικόν κανονικόν συνειδός τῆς Ἐκκλησίας, καί εἰς τό ὁποῖον εὐρίσκονται αἱ ἀπαρχαί τοῦ μητροπολιτικοῦ συστήματος καί τῆς ἀναδείξεως τοῦ κύρους, τῆς ἐξεχούσης θέσεως καί τῆς διηρυμμένης εὐθύνης ὠρισμένων Θρόνων, ἐκ τῶν ὁποίων διεμορφώθη προοδευτικῶς τό σύστημα τῆς Πενταρχίας. Ἐφ' ὅσον ἡ κανονική παρακαταθήκη τῆς Νικαίας εἶναι κοινή κληρονομία ὀλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, ἡ ἐφετεινή ἐπέτειος καλεῖται νά λειτουργήσῃ ὡς προσκλητήριον δι' ἐπιστροφὴν εἰς τὰς πηγὰς, εἰς τὰ πρωταρχικά κανονικά θεσπίσματα τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας.

Ἐγγυητής τῶν θεσπισμάτων τῆς Νικαίας ἀνεδείχθη διαχρονικῶς ὁ Οἰκουμενικός Θρόνος τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Αὐτό τό πνεῦμα τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐξεφράσθη καί διὰ τῆς Πατριαρχικῆς καί Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου ἐπὶ τῇ 1600^η ἐπετείῳ τῆς Συνόδου⁶, «τῆς πρώτης τῶν Οἰκουμενικῶν καί μεγίστης ὡς ἀληθῶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας». Ἡ εἰλημμένη ἀπόφασις, ὅπως ἡ ἐπέτειος ἑορτασθῇ «πανηγυρικῶς καί δῆ ἀπό κοινοῦ, εἰ δυνατόν, ὑπό πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, εἰς ἐκδήλωσιν πάνδημον τῆς πιστῆς καί σήμερον τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι ἐμμονῆς τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ διδασκαλίᾳ καί τῷ πνεύματι τῆς Συνόδου ἐκείνης, ἥτις ὅπως ἐξ ἑνός τήν μίαν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀποφάνσεως αὐτῆς ἐστερέωσε καί ἐσφράγισεν, οὕτως ἐξ ἄλλου καί τήν ἐνότητα τῆς ἐκκλησιαστικῆς συγκροτήσεως διὰ τῆς ἀπό πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς παρουσίας ἀντιπροσώπων περιλάμπρως παρέστησεν», δυστυχῶς δέν κατέστη δυνατόν νά

⁶ Κ.Π.Α. κῶδιξ Α' 94, 10 Αὐγούστου 1925, σ. 102-3.

πραγματοποιηθῆ ἔξ αἰτίας τῶν ἐκτάκτων περιστάσεων καί τῆς χρείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Τήν 19^η Ἰουλίου 1925, πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν ἐνθρόνισιν τοῦ Πατριάρχου Βασιλείου Γ', ἐξεπληρώθη ἡ «καθυστερήσασα ὀφειλὴ» διὰ τῆς τελέσεως «εἰδικῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Λειτουργίας» ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῶ. Ἰδιαιτέραν ἐκκλησιολογικὴν σημασίαν ἔχει τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὴν Ἐγκύκλιον τονίζεται ἡ ἀξία τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντος τοῦ ἑορτασμοῦ ταύτης τῆς «μεγάλῃς διὰ πᾶσαν τὴν Χριστιανοσύνην» ἐπετείου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως, «ἀμεσωτέραν πρὸς τὴν ἑορτὴν ταύτην ἐχούσης τὴν σχέσιν καὶ τὴν ὀφειλήν».

Ἡ Σύνοδος τῆς Νικαίας ἀποτελεῖ σταθμὸν εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς δογματικῆς ταυτότητος καὶ τῆς κανονικῆς δομῆς τῆς Ἐκκλησίας, παρέμεινε δέ τὸ πρότυπον διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν προβλημάτων πίστεως καὶ κανονικῆς τάξεως ἐπὶ οἰκουμενικοῦ ἐπιπέδου. Ἡ 1700^η ἐπέτειος ἀπὸ τῆς πραγματοποιήσεώς της ὑπενθυμίζει εἰς τὴν Χριστιανοσύνην τὰς παραδοχὰς τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, τὴν ἀξίαν τοῦ κοινῆ ἀγῶνος κατὰ τῶν παρανοήσεων τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τὴν ἀποστολὴν τῶν πιστῶν, ὅπως συμβάλλουν εἰς τὸν πολλαπλασιασμόν τῶν «καλῶν καρπῶν» τῆς ἐν Χριστῷ, κατὰ Χριστὸν καὶ εἰς Χριστὸν ζωῆς ἐν τῷ κόσμῳ.

Καλούμεθα σήμερον νὰ ἀναδείξωμεν τὸ διαχρονικὸν μῆνυμα τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τὰς σωτηριολογικὰς διαστάσεις καὶ τὰς ἀνθρωπολογικὰς συνεπειὰς τοῦ «ὁμοουσίου», τῆς ἀρρήκτου συνδέσεως τῆς Χριστολογίας μετὰ τῆς ἀνθρωπολογίας, εἰς μίαν ἐποχὴν ἀνθρωπολογικῆς συγχύσεως καὶ ἐντόνων προσπαθειῶν ἀναδείξεως τοῦ «μετανθρώπου» ὡς τοῦ ἀνοικτοῦ ὀρίζοντος καὶ τῆς αὐτοαποθεωτικῆς προοπτικῆς τῆς ἀνθρωπίνης ἐξελίξεως, τῆ συμβολῆ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας. Ἡ ἀρχὴ τῆς «θεανθρωπινότητος» ἀποτελεῖ τὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἀδιέξοδον ὄπτασίαν τοῦ συγχρόνου «ἀνθρωποθεοῦ». Ἡ ἀναφορὰ εἰς τὸ «πνεῦμα τῆς Νικαίας» ἀποτελεῖ πρόσκλησιν ὅπως στραφῶμεν εἰς τὰ οὐσιώδη τῆς πίστεώς μας, πυρὴν τῆς ὁποίας εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ Κύριος καὶ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ἡ πλήρης καὶ τελεία ἀποκάλυψις τῆς ἀληθείας περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου. «Ὁ ἐμέ ἑωρακώς, ἑώρακε τὸν πατέρα μου»⁷. Ὁ ἐνανθρωπήσας Θεὸς Λόγος ἔδειξε «πρῶτος καὶ μόνος», ὡς γράφει ὁ Ἅγιος Νικόλαος ὁ Καβάσιλας, «τὸν ἀληθινὸν ἄνθρωπον καὶ τέλειον, καὶ τρόπων καὶ ζωῆς καὶ τῶν ἄλλων ἕνεκα πάντων»⁸. Αὐτὴν τὴν Ἀλήθειαν ἐκπροσωπεῖ ἐν τῷ κόσμῳ ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ἀπὸ αὐτὴν τρέφεται, αὐτὴν διακονεῖ. Φοροῦσα τὸν χιτῶνα τῆς Ἀληθείας, «τὸν ὑφαντόν ἐκ τῆς ἄνω θεολογίας», ἀεὶ ὀρθοτομεῖ καὶ δοξάζει «τῆς εὐσεβείας τὸ μέγα μυστήριον», εὐαγγελιζομένη τὸν λόγον τῆς πίστεως, τῆς

⁷ Ἰωάν. ιδ', 9.

⁸ Νικολάου Καβάσιλα, *Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς*, PG 150, 680.

ἀγάπης καὶ τῆς ἐλπίδος, προσβλέπουσα πρὸς τὴν «ἀνέσπερον καὶ ἀδιάδοχον καὶ ἀτελεύτητον ἡμέραν»⁹, τὴν ἐρχομένην αἰώνιον Βασιλείαν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἔργον τῆς θεολογίας εἶναι ἡ ἀποκάλυψις τῆς σωτηριολογικῆς διαστάσεως τῶν δογμάτων καὶ ἡ ἐρμηνεία αὐτῶν δι' ὑπαρξιακῶν ὄρων, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ, ὁμοῦ μετὰ τῆς μετοχῆς εἰς τὸ ἐκκλησιαστικόν γεγονός, εὐαισθησίαν καὶ γνήσιον ἐνδιαφέρον διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὰς περιπετείας τῆς ἐλευθερίας του. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, ἡ διατράνωσις τῆς πίστεως εἰς τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεόν Λόγον ὀφείλει ὅπως συνοδεύηται ὑπὸ τῆς ἐμπράκτου ἀνταποκρίσεως ἡμῶν εἰς τὸν σωτήριον λόγον Αὐτοῦ: «αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολή ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς»¹⁰.

Μεμνημένοι τοίνυν τῶν ἀφάτων δωρεῶν, ὧν ἐποίησε καὶ ποιεῖ πάσῃ τῇ κτίσει, ἀκαταπαύστως δοξολογοῦμεν τὸ ὑπεράγιον καὶ ὑπέρλαμπρον ὄνομα τοῦ Κυρίου τῶν ὄλων καὶ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, δι' Οὗ τὸν Πατέρα ἐγνώκαμεν καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπεδήμησεν ἐν κόσμῳ. Ἀμήν!

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,βκε', κατὰ μῆνα Ἰούνιον (α')

Ἐπιμεμήσεως Γ'

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

- + ὁ Κολωνείας Ἀθανάσιος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας Μακάριος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Ἀρκαλοχωρίου, Καστελλίου καὶ Βιάννου Ἀνδρέας ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Βελγίου Ἀθηναγόρας ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Λέρου, Καλύμνου καὶ Ἀστυπалаίας Παῖσιος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Ἀτλάντας Σεβαστιανός ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Κυδωνιῶν Ἀθηναγόρας ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Σηλυβρίας Μάξιμος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Αὐστραλίας Μακάριος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Ἑλβετίας Μάξιμος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Ἰρλανδίας Ἰάκωβος ἐν Χριστῷ εὐχέτης
- + ὁ Μεξικοῦ Ἰάκωβος ἐν Χριστῷ εὐχέτης

ἽΟτι ἀκριβές ἀντίγραφον.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 27ῃ Μαΐου 2025

Ὁ Ἀρχιεραγματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου

Ἀναγνωσθῆτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς, 1^{ης} Ἰουνίου 2025, μνήμη τῶν 318 θεοφόρων Πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, μετὰ τὸ Ἱερόν Εὐαγγέλιον.

⁹ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, *Εἰς τὴν Ἐξαήμερον*, PG 29, 52.

¹⁰ Ἰωάν. ιε', 12.